

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 8P/250/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6318203032
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Lámerová
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2019:6318203032.1

Uznesenie

Okresný súd Brezno, v právnej veci starostlivosti o maloletú O. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, dcéru Q. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Nemecká spolková republika, K., I. XX a A. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I., N. XXX/XX, o návrhu matky na zvýšenie výživného pre maloletú, takto

rozhodol:

I. Súd v y h l a s u j e , že nemá právomoc konať v právnej veci starostlivosti o maloletú O. C., nar. XX.XX.XXXX, o návrhu matky na zvýšenie výživného pre maloletú.

II. Súd konanie z a s t a v u j e .

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom zo dňa 17.12.2018, doručeným tunajšiemu súdu dňa 31.12.2018, sa matka maloletej O. C., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „maloletá“), domáha zvýšenia výživného na maloletú zo sumy 80,- Eur mesačne na sumu 350,- Eur mesačne. Svoj návrh odôvodnila tým, že maloletá je narodená mimo manželstva, s otcom maloletej nežije v spoločnej domácnosti približne 14 rokov. S maloletou žijú v Nemecku, ona od r. 2012 a maloletá prišla za ňou v r. 2014. Maloletá navštevuje od 11.09.2018 Materskú odbornú školu pre starostlivosť o deti v Mníchove. Matka maloletej vo svojom návrhu ďalej uviedla, že do 23.02.2018 pracovala ako ošetrovatelka v jednej firme a od 26.02.2018 je práceneschopná. Poberá nemocenskú zo zdravotnej poisťovne vo výške 1.344,06 mesačne, na maloletú poberá rodinné prídavky vo výške 194,- Eur. O otcovi maloletej nevie, kde pracuje, nepozná ani jeho majetkové pomery. Čo je jej známe, cca pred 3 rokmi pracoval v Nemecku, lebo bol maloletú navštíviť. Otec sa o maloletú vôbec nezaujíma, nenavštevuje ju, nepodieľa sa nijako na jej výchove ani starostlivosti. Nekontaktuje ju, nejaví záujem o ňu, na narodeniny a na Vianoce jej napíše maximálne sms-ku. Mesačne dostáva maloletá od otca 100,- Eur, ktoré jej posiela priateľka otca.

2. Okresný súd Brezno sa zaoberal otázkou, či je v jeho právomoci konať a rozhodnúť o návrhu matky maloletej, ktorého predmetom je zvýšenie výživného na maloletú.

3. Podľa § 23 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), konanie sa začína na návrh.

4. Podľa § 112 ods. 1 CMP, na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom.

5. Podľa § 9 CSP zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

6. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

7. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

8. Podľa Článku 7 ods. 2 Ústavy SR, Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

9. Podľa bodu 19 preambuly Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18.12.2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti, s cieľom zvýšiť právnu istotu, predvídateľnosť a zmluvnú voľnosť účastníkov by toto nariadenie malo účastníkom umožniť zvoliť si dohodou súd podľa vymedzených kritérií právomoci. S cieľom zabezpečiť ochranu slabšieho účastníka by sa takáto voľba súdu mala vylúčiť, ak ide o vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu vo veku do 18 rokov.

10. Podľa Článku 3 Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18.12.2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti, v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná: a) súdu podľa miesta obvyklého pobytu odporcu, b) súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného, c) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o osobnom stave, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov, d) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

11. Podľa Článku 10 Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18.12.2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (ďalej len "Nariadenie"), ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej nemá podľa tohto nariadenia právomoc konať, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

12. Jednou zo základných podmienok, za ktorých môže súd konať v danej veci je právomoc súdu. Splnenie tejto procesnej podmienky súd skúma v každom štádiu konania.

13. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z vyššie citovaných právnych noriem. Predmetom prebiehajúceho konania je nová úprava vyživovacej povinnosti k maloletej, na návrh matky, ktorým sa domáha zvýšenia výživného pre maloletú. Článok 3 Nariadenia ustanovuje základný princíp na určenie súdov členského štátu, ktoré majú právomoc konať vo veciach vyživovacích povinností, pričom Nariadenie určuje iba členský štát, ktorého súdy majú právomoc, ale neurčuje, ktorý súd v rámci tohto členského štátu je vecne a miestne príslušný; túto otázku ponecháva vnútroštátnym procesným normám. Súd pri posúdení právomoci vychádzal najskôr z citovaného článku 3 Nariadenia, a to z písmen a) a b), v ktorých základným kritériom pre určenie právomoci je "obvyklý pobyt" odporcu (t.j. otca maloletej) alebo "obvyklý pobyt" oprávneného (t.j. maloletej). Vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie sa "obvyklý pobyt" má vykladať v tom zmysle, že tento pobyt zodpovedá miestu, ktoré odzrkadľuje istú mieru začlenenia účastníka konania do sociálneho a rodinného prostredia.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že maloletá je narodená mimo manželstva; rozhodnutím súdu bola zverená do osobnej starostlivosti matky. Z odpovede na lustráciu v Registri obyvateľov SR (č.l. 18 spisu) vyplýva, že maloletá je od 27.12.2016 prihlásená k trvalému pobytu na adrese: Nemecká spolková republika, K., I. XX; matka maloletej je prihlásená k trvalému pobytu na totožnej adrese ako maloletá (viď č.l. 19 spisu). Túto istú adresu uviedla matka aj vo svojom návrhu ako adresu svojho bydliska. Maloletá spolu so svojou matkou má teda bydlisko, resp. obvyklý pobyt na adrese: Nemecká spolková republika, K., I. XX. V Mníchove navštevuje maloletá aj strednú školu. Z uvedeného je zrejmé, že v obvode Okresného súdu Brezno v súčasnosti maloletá nemá svoj obvyklý pobyt a nemala tu svoj obvyklý pobyt

ani v čase začatia konania (31.12.2018). Sama matka maloletej vo svojom návrhu uvádza, že spolu s maloletou žijú v Nemecku, a to matka od r. 2012 a maloletá od r. 2014. Vzhľadom na časové obdobie, ktoré sa účastníci (maloletá a matka maloletej) zdržiavajú v cudzine možno predpokladať, že došlo k ich začleneniu do sociálneho a rodinného prostredia v tejto krajine a k vytvoreniu silných väzieb na toto prostredie. Vychádzajúc z uvedeného má tunajší súd za to, že maloletá má svoj obvyklý pobyt v Nemeckej spolkovej republike, a preto v zmysle článku 3 písm. b) Nariadenia má tunajší súd za to, že právomoc súdov Slovenskej republiky konať a rozhodovať v tejto veci (o zvýšenie výživného) nie je daná. Čo sa týka otca maloletej, tento je síce prihlásený k trvalému pobytu na adrese: I., N. XXX/XX, okres Banská Bystrica, avšak trvalý pobyt môže byť len evidenčného charakteru, sama matka maloletej vo svojom návrhu uvádza, že o otcovi maloletej nemá informácie, podľa jej tvrdenia, cca pred 3 rokmi pracoval v Nemecku. Ak by aj otec mal obvyklý pobyt totožný s jeho trvalým pobytom, nebola by daná príslušnosť Okresnému súdu Brezno.

15. Pokiaľ ide o ďalšie princípy určenia právomoci vo veci úpravy vyživovacej povinnosti, založené najmä na dohode medzi účastníkmi alebo na voľbe súdu zo strany niektorého z účastníkov, ktorú druhý účastník akceptuje, súd vychádzal z bodu 19 preambuly Nariadenia, v ktorom je uvedené, že pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu vo veku do 18 rokov, s cieľom zabezpečiť ochranu slabšieho účastníka, ktorými sú v danom prípade maloleté deti, akákoľvek voľba súdu by sa mala vylúčiť. Vzhľadom na to, že účastníkom tohto konania je maloleté dieťa, má súd za to, že by vo veci mali konať a rozhodovať súdy členských štátov, ktorých právomoc je daná podľa článku 3 Nariadenia, a teda súdy toho členského štátu, v ktorom má maloletá ako oprávnená svoj obvyklý pobyt. Súd poukazuje najmä na to, že matka spolu s maloletou sa zdržiavajú v cudzine, mimo územia Slovenskej republiky, a preto aj s prihliadnutím na potrebu vykonávania dokazovania vo veci, najmä na zisťovanie pomerov maloletej, pomerov matky, sa tunajší súd necíti mať právomoc vo veci novej úpravy výživného konať a rozhodovať.

16. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že právomoc konať a rozhodnúť v právnej veci starostlivosti o maloletej, predmetom ktorého konania je zvýšenie výživného pre maloletú, majú súdy v Nemeckej spolkovej republike, kde má maloletá (oprávnená) svoj obvyklý pobyt. Za obvyklý pobyt sa považuje miesto, na ktorom sa maloletá trvale zdržuje, kde navštevuje školské zariadenie. Maloletá teda nemá na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt. Preto Okresný súd Brezno vyhlásil, že nemá právomoc vo veci samej konať a rozhodovať, a vzhľadom na to, že nedostatok právomoci je neodstrániteľným nedostatkom procesných podmienok konania, súd toto konanie o návrhu matky, ktorým sa domáha zvýšenia výživného pre maloletú, vedené pod sp. zn. 8P/250/2018, zastavil.

17. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

19. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

20. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

21. Súd rozhodol, že ani jeden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ani jeden z účastníkov sa svojím návrhom nedomáhal náhrady týchto trov, a priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov by súd vzhľadom na okolnosti prípadu nepovažoval za spravodlivé.

Poučenie:

Proti výroku I. tohto rozhodnutia odvolanie nie je prípustné.

Proti výrokom II. a III. tohto rozhodnutia je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, na Okresný súd Brezno.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky; súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené; alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a podľa § 62 ods. 1 CMP aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.